

letanje, postavil vas je v čisti zrak in skrbi za vse, česar vam je treba, ne da bi vi morali skrbeti.“ Ko je Frančišek govoril to in še drugo, so se ptički vėdli kaj čudno. Iztegovali so vratove, frfotali s perutnicami, odpirali kljune in pazljivo gledali gorečega pridigarja. Frančišku samemu se je to zelo čudno zdelo; hodil je med njimi, se jih dotikal in jih božal, pa nobeden se ni premaknil z mesta, dokler jih ni prekrizal in jim z blagoslovom dovolil, da smejo oditi. Sedaj so vsi veseli odleteli. Svetnikovi tovariši so strmeli, ker še niso nikdar videli kaj takega. Sv. Frančišek pa je rekel v svoji priprostosti: „Jaz sem pač vnemaren človek, da še nisem pridigal ptičkom, ki so tako zvesti poslušalci.“

Žabnikov Martin.

(Spisal Marko.)

Žabnikov Martin je bil jeden tistih posebnih ljudij, za katerimi leté otroci, če jih le od daleč zagledajo, in jim nagajajo, kjerkoli jim morejo. Pa vendar ni imel na sebi ničesar takega, kar bi moglo vzbujati posebno pozornost. Bose, precej umazane noge, z dolgim jermenom prepasane hlače, raskavo srajco in pomečkan klobuk s silno širokimi okraji: — takó se je nosil Žabnikov Martin. Bil je delavec na žagi, kakor vsi drugi delavci, samó časih si je naredil prost dan in se potepal po vasi.

A jedno čudno lastnost je imel, katera ni dala mirno spati vaškim otrokom, njegovim malim sovražnikom. Bal se je — žabe, kakor nobene druge stvari na svetu. Najmanjša, najpohlevnejša žabica ga je spravila v takó silen strah, da je bežal pred njo, kakor bi smodil za njim. In kaj šele velika, grbasta, napihnjena krastača! Pravili so, da mu je ostala ta čudna bojazljivost izza mladih nog, ko je bil še prav majhen. Zlezla mu je velika, umazana žaba na obrazek, ko je zaspal pred hišo; in ko se je vzbudil prestrašil se je ubožec tako grozno, da se je ves tresel in ni mogel dolgo časa nič govoriti. . . Nikdar se ni mogel več iznebiti te strašljivosti in ostala mu je za vse življenje.

Otroci pa so to porabili, da so mu nagajali. Kadar so ga srečali, začeli so kričati nad njim:

„Žaba, Martin! Žaba, žaba!“

Zapodili so kamen po cesti in Martin je tekel, kar se je dalo. Časih so prinesli predenj na skrivnem celó resnično žabo in Martinov strah je bil toliko večji. Otroke pa je to silno veselilo. Smejali so se, da so jim tekle solze iz očíj.

Najporednejši od vseh pa je bil Tratnikov Tone. V šoli se ni posebno pridno učil in knjig se je iznebil, kolikor hitro je mogel. Zató so mu hodile po glavi različne nepoštene misli, kakó bi si kratil čas in nagajal drugim ljudem. Nagovarjal je celó svoje tovariše, da so mu pomagali pri njegovih

porednostih. Časih se mu je posrečilo, ali velikrat ga je doletela zaslužena kazen in v posebnih slučajih je pela celó palica.

Nekega popoldne so se vračali otroci iz šole. Solnce je sijalo svetlo in vroče, da so se od potú sprijemali lasjé nad čelom.

Tratnikov Tone, Vipavcev Ivan, Vrbnikov Tine in še nekaj družih se je podilo po stranski stezi mimo žage, ne da bi šli naravnost po véliki cesti domov.

Pred žago je počival pod visoko, senčnato tepko Žabnikov Martin. Utrujenost in vročina ga je prevzela, da je legel v travo in zadremal. Otroci so se ustavili pred njim in Tratnikov Tone si je domislil, kakó bi se dala napraviti hudobija. Hiteli so k mlaki, ki je ležala precej daleč za Vrbnikovo hišo, in ulovili so z velikim trudom tri širokoglave, smradljive žabe. S tem so se vrnili k Martinu, ki je še zmirom mirno spal in smrčal, ne da bi se ganil. Zakričali so vsi kakor iz jednega grla, vrgli žabe nanj in skočili za plot. Martin je planil kvišku in se ozrl krog sebe; a ko je zagledal živali, ki so skakale in se prekucavale krog njegovih nog, zavpil je prestrašen, pustil klobuk v travi ter bežal in bežal, da so ga izgubili paglavci hipoma izpred očíj. On pa jih je videl, ko se je ozrl nazaj, in slišal je dobro njihovo škodoželjno krohotanje.

In kazen ni izostala.

Tratnikovi so imeli za vrtom kozolec, — Tonetov najljubši kraj. Tam se je podil s svojimi tovariši, tam je uganjal ž njimi svoje burke časih po cele dni.

Oče so mu bili prepovedali, da ne sme hoditi po lestvi navzgor, kjer se je sušilo seno in kjer je imel tudi Tone spravljene svoje igrače. Lahko bi padel raz lestvo in si zlomil vrat; lahko bi se tudi zgodilo, da bi zdrknila lestva in se zvrnila na tla; kako bi potem prišel Tone zopet doli, če bi ga slučajno nihče ne videl in ne slišal? Ali ravno zato, ker so mu oče prepovedali, ni se mogel Tone zdržati, da bi ne hodil na kozolec. Vabil je še druge s seboj, da so podili kokoši in se prevračali po senu.

Tako je bilo zopet danes. Na kozolcu je bil Tone in z njim Vipavcev Ivan, Vrbnikov Tine in vsi njegovi najljubši tovariši.

Takrat pa se je prikazal tam doli, — kdo? Žabnikov Martin! Začeli so kričati nad njim kakor navadno: „Žaba, Martin! Žaba, žaba!“ — Ali Martin si je gotovo mislil: „Kako bo prišla žaba v seno?“ — in ni se prestrašil.

„Čakajte, vi paglavci, jaz vas naučim nagajati!“

In približal se je lestvici, — in lestvica se je dvigala... dvigala, potem je začela polagoma padati, dokler se ni naposled z glasnim truščem zvrnila na tla.

„Zdaj pa le bodite tam gori in nagajajte, komur se vam ljubi!“ oglasil se je Martin od zdolaj in otroci so slišali, kako je s trdimi koraki odhajal

„Kaj pa zdaj?“

Poredneži so se spogledali in ni se jim dalo več skakati in kričati. Nekaterim so silile celó solze v oči in zjokali bi se bili na glas, da bi jih ne bilo sram tovarišev.

Solnce se je nagibalo vedno nižje proti zahodu in bližal se je večer. A Martina ni bilo od nikoder nazaj, da bi se jih usmilil. Vrbnikov Tine se je zaril v seno in jokal, da bi ga drugi ne videli. Malica je bila že zdavnaj izgubljena in prihajal je že čas večerje. Rešitve pa od nikoder. Morda bi jih slišali pri Tratnikovih, če bi glasno klicali. Toda Tone si ni upal. Prepovedano mu je bilo hoditi na kozolec, in vrh tega bi bilo treba povedati vse, kako so Martina dražili in kako se je ta maščeval. Potem pa bi prišla še doma občutljiva kazen.

Ko je Tone vse to premišljeval, domislil se je nečesa, kar se mu je zdelo, da bi bilo dobro.

„Zakaj bi ne rekli, da se nam je lestva po nesreči zvrnila, — in da smo se hoteli v senu učiti? Na srečo ima Tine še knjige s seboj.“

Povedal je to svojim tovarišem in pričel je kričati na vso moč:

„Oče! Oče!“

Dolgo časa ni bilo od nikoder odgovora in Tone je bil že skoro hripav od neprestanega klicanja. Naposled so se začuli počasni koraki in spodaj pod kozolcem so se prikazali oče.

„Kaj pa delate tam gori, a? Kdo vam je rekel hoditi na kozolec? In kje imate lestvo?“

„Hoteli smo se učiti v senu, a ko smo prišli gor, zdrsrnila je lestvica in pala na tla...“

Tone se je izgovarjal s tihim, negotovim glasom in oče so videli takoj, da ne govori resnice.

„Povej, kako je bilo, — sicer ostanete vsi čez noč tam gori. Ne laži se!“

In Tone je moral povedati vse: — kako so dražili opoldne ubozega Martina in kako jim je ta potem izpodnesel lestvo.

„Prav je storil! Zaslužili bi bili še vse kaj hujšega, in ne bojte se, — kazen vas ne bo dolgo čakala!“

Pristavili so lestvo in otroci so zlezli v strahu na tla. Kako je bilo potem doma, tega nismo mogli zvedeti; a toliko je gotovo, da Martinu niso nagajali več.

V m r a k u.

Grmé topovi v sivem dimi
Iz dalje, mrtvi vso ravan
Krijó; ječi junak mej njimi,
Kri lije mu iz črnih ran.

Za grič krvavo solnce pada,
Ravan pokriva črni mrak:
„Le teči, teči krvca mlada“,
Umirajoč ječí junak.

„Naj črna zemlja me pokrije,
Objame naj me grob teman,
Da skoro domu le posije
Svobode zlate zlati dan!“

Greg. Gornik.

